

Vergaderjaar 2024–2025

29 924

Toezichtsverslagen AIVD en MIVD

Nr. 279

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 maart 2025

Inleiding

Op 25 juli 2024 hebben de leden Omtzigt (NSC) en Wilders (PVV) vragen gesteld over de achterstand die de MIVD heeft opgelopen in de uitvoer van notificatieonderzoeken bij de inzet van verschillende bijzondere bevoegdheden, zoals afluisteren en aftappen, naar aanleiding van de brief van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD) van 22 juli 2024. In de beantwoording van de vragen op 26 augustus 2024¹ heb ik toegezegd Uw Kamer voor 1 april 2025 te informeren over de stand van zaken ten aanzien van het herstellen van de achterstand. Ik kan u mededelen dat de notificatieachterstand bij de MIVD inmiddels volledig hersteld is.

Algemeen

In november 2023 is de MIVD begonnen met het in kaart brengen en herstellen van de notificatieachterstand. De MIVD had geconstateerd dat het belang van notificeren alsmede het opvolgen van de aanbevelingen die de CTIVD eerder had gedaan destijds onvoldoende structureel in de organisatie waren ingebed.² Uit intern onderzoek is gebleken dat de achterstand een periode betrof vanaf 2019 tot november 2023. Een dergelijke achterstand had niet mogen ontstaan. Er zijn sindsdien diverse maatregelen genomen om de notificatieachterstand te herstellen. Zo is er een plan van aanpak opgesteld om de achterstand met prioriteit aan te pakken en zijn er werknemers aangenomen die zich gericht hebben op het wegwerken van de achterstand.

¹ *Aanhangsel Handelingen II* 2023/24, nr. 2342.

² *Kamerstukken II* 2016/17, 29 924, nr. 146.

Aantallen

De MIVD en AIVD zijn op grond van artikel 59, eerste lid van de Wiv 2017 verplicht om vijf jaar na beëindiging van de inzet van bepaalde bijzondere bevoegdheden te onderzoeken of de persoon tegen wie deze bevoegdheden zijn ingezet hiervan op de hoogte kan worden gebracht of dat de in wet genoemde gronden dit in de weg staan. Indien dit op basis van het onderzoek kan, wordt betrokkene genotificeerd. Indien dit op basis van het onderzoek niet kan, wordt de CTIVD hiervan gemotiveerd op de hoogte gesteld.

Gelet op de wettelijke plicht tot geheimhouding wordt in het openbaar niet ingegaan op de modus operandi van de diensten. Het openbaar maken van dergelijke informatie gaat ten koste van het goed functioneren van diensten en daarmee ten koste van de bescherming van de nationale veiligheid. Daarom doen wij geen uitspraken over de hoeveelheid, aard en ontwikkeling van bepaalde, jegens een persoon ingezette, bijzondere bevoegdheden, waarop artikel 59 Wiv 2017 van toepassing is. Wel kunnen wij u aangeven hoe vaak er per jaar is genotificeerd.

Voor de jaren die betrokken zijn bij de opgelopen achterstand (2019–2023) geldt dat de ingehaalde onderzoeken in geen enkel geval hebben geleid tot het uitbrengen van een notificatie. Dit betekent dat op alle onderzoeken die het afgelopen jaar met terugwerkende kracht zijn uitgevoerd voor de jaren 2019 tot 2023, uitstel- dan wel afstelgronden van toepassing zijn die ervoor zorgen dat de personen op wie bijzondere bevoegdheden zijn ingezet, op dit moment niet genotificeerd kunnen worden. Ook voor de onderzoeken die in 2024 zijn uitgevoerd geldt dat deze niet hebben geleid tot het uitbrengen van notificaties.

In het algemeen kan gesteld worden dat het zeer beperkte aantal notificaties voortkomt uit het feit dat de onderzoeken van de MIVD veelal gericht zijn op het buitenland en/of fenomenen, en in mindere mate persoonsgericht van aard zijn. Zo ligt het voor de hand dat een buitenlandse inlichtingenofficier niet wordt genotificeerd, gelet op het feit dat dit de betrekkingen met dat land of die specifieke organisatie kan schaden. Indien uit notificatieonderzoek volgde dat niet kon worden genotificeerd, is de CTIVD hiervan gemotiveerd op de hoogte gesteld. Over het aantal notificatieonderzoeken kan om voornoemde redenen in het openbaar geen uitspraken worden gedaan.

Tot slot

Door de genomen maatregelen worden de notificatieonderzoeken vanaf augustus 2024 weer conform de wet en intern beleid uitgevoerd. Om de continuïteit van het notificatieproces te borgen is ervoor gekozen een extra waarborg in te stellen door compliance monitoring toe te passen op dit proces.

De Minister van Defensie,
R.P. Brekelmans